

CATALUNYA SOCIAL

Any X. Núm. 471

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

5 juliol de 1930

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11-BARCELONA

APARTAT 1036
TELÈF. 17605

Anem a la normalitat!

Les vagues del Sud d'Espanya han pertorbat un moment la nostra tranquil·litat. Sevilla, la població que acabava de sortir d'un magnífic període de pau i d'ordre mitjançant el seu Certamen hispano-americà, s'ha trobat de cop i volta escenari de fets que l'han deixat profundament astorada i sorpresa. Així al restant de la Península.

L'incendi, minso però estúpid, s'ha propagat a altres poblacions andaluses i es diu que pot derivar cap al Nord d'Espanya.

Per què?; amb quin motiu?; amb quina finalitat? Davant l'inesperat succés hi cap un desbordament formidable de tota mena d'hipòtesis. Ha estat tan inesperat, tan estúpidament plantejat, que ningú no pot explicar-se a hores d'ara quina ha estat la finalitat del moviment, quin el seu origen, quines les seves inspiracions.

El que es pot dir, però, de manera categòrica, és que els problemes obrers han restat allunyats d'ell. I que cap partit popular, tant com cap agrupació obrera organitzada, ha volgut contacte extern i de plena responsabilitat amb aquesta eflorescència maligna d'Andalusia.

Què significa això? Senzillament, que hi ha forces ocultes que treballen en les tenebres per a obtenir finalitats inconfessables. Qui no podrà suposar que el moviment era comunista? Es diu, en canvi, que certs elements estrangers interessats en finances i manipulant a base de la nostra divisa monetària, se senten interessats a mantenir aquells factors dits "imponderables" que acusen aquí un estat d'interinitat, estat d'interinitat que potser amb molt de goig veuen també certs elements de l'interior!

Això vol dir, senzillament, que cada dia es fa més necessari el retorn a la normalitat, però a una normalitat forta, assenyada, plena de lliber-

tats constitucionals, però gràvida en responsabilitats a tothom exigides detalladament.

La anormalitat és situació explotada constantment per factors de poca consciència, de cap responsabilitat social. La anormalitat és situació que no permet al país el fer sentir la seva veu i mitjançant ella situar totes les coses al seu corresponent lloc.

El Govern ha de mantenir escrupolosament l'ordre públic. I no es pot negar que en el punt del moviment començat a Sevilla ha estat el Govern en el seu lloc i ben sol·licit. Cal dir que ha procedit amb aquella serenitat característica del general Berenguer, però també amb aquella energia que ha portat al fracàs el moviment des del primer dia.

Però, n'hi ha prou amb això? No, certament. La nostra pesseta és objecte de fluctuacions que faran la vida impossible a totes les classes socials i portaran aquí una crisi espantosa. I cal posar-hi remei tot seguit. Ha estat convocada una conferència de banquers. Fa temps que una comissió nomenada per a l'establiment del patró-or assenyalava ben encertadament els camins a seguir en matèria econòmica. Però el dictamen ha caigut en un pou sense fons.

Què fem, doncs? Els problemes de l'entrada dels nostres vins a França; de les noves tarifes duaneres dels Estats Units; de la crisi de la pesseta, etc., posen el problema econòmic a primer terme. I cal confessar que en aquest punt els governants, rectes, ben intencionats, no han estat a l'alçada del moment, com ho han estat amb l'assumpte del desordre de les ciutats d'Andalusia,

Cal que la normalitat retorni. Però no solament en quant a llibertats polítiques, sinó en quant a tots els aspectes de la vida social.

Cartes de l'avi

6.^a

Miquel meu: Ja tens amics o bé t'ho penses. Ja és bo tenir amics. Ells són com una ampliació de la família, si al mateix temps que són amics teus són també amics de la família. I no va malament eixamplar la família i lligar-la d'una o altra manera amb les altres famílies de la vila, acció social a la qual tu, encara que molt jovenet, pots ajudar força.

D'això que et dic en podràs treure que els teus millors amics seran aquells que siguin triats de les famílies amigues de la vostra, que tinguin costums cristians com la vostra, amics que tu els puguis presentar a casa teva i que ells et puguin dur a casa seva, i que de cap manera vinguin a ésser com unes relacions clandestines de què tu te n'hagis d'amagar davant els teus pares.

En certa manera tu tens d'ésser amic de tothom, i per a tothom has de tenir una bona paraula de respecte o de companyerisme. Tu no has triat la vila on has nascut, sinó que te l'ha triada Déu Nostre Senyor i és cosa natural que tots els que viviu sota l'ombra d'un mateix campanar i us trobeu els dies de festa dintre el clos de la mateixa església i canvieu les vostres salutacions en els mateixos carrers, us professeu també una sincera amistat, el fonament de la qual sigui la caritat cristiana; emperò no totes les persones són bones per a tenir-hi intimitat, i fins és convenient que els amics íntims siguin pocs. Aquelles famílies que han servat amb la teva una amistat tradicional, penso que són les que et poden dar amics més convenients.

Sigui com sigui, no vulguis amics ganduls, perquè seran com una mena de lladres del temps que tu necessites per a treballar i es constituïran per a tu com una contínua temptació a deixar les teves obligacions. No els vulguis tampoc d'opinions i pràctiques religioses oposades a les teves o que no tinguin pràctiques piadoses, perquè tu et contaminaries sens donar-te'n compte de la seva impietat o deixadesa. Són fortament perillosos també els que es donen a costums mundans, els que freqüenten els espectacles públics i tenen propensió a la *faroleria*, i a la murmuració. Si sabessis fins a quin punt són encomanadisses aquestes epidèmies, a l'edat de catorze anys en què tu et trobes! I si arribessin a ésser viciosos, Miquel meu! Estigues sempre vigilant, perquè et trobaries enfangat que no te n'adonaries i toparies amb dificultats insuperables per a la retirada. Els més brètols que tu coneixes o de qui sents a parlar començaren essent nois innocents com tu i han anat baixant de graó en graó sens tenir-ne consciència perquè s'han vist arrossegats per males amistats. Sigues sempre en aquest particular un poc desconfiat perquè no són els més dolents aquells que més ho semblen. Si tu podies saber les històries íntimes que jo sé, i potser un dia et contaré a cau d'orella, et quedaries sorprès de veure com la corrupció de costums de tal i tal té per punt de sortida una amistat que no semblava pas tan dolenta com això. És que així com hi ha préssecs (i més d'uns quants anys ençà) que són bonics i de bon color i de bona fragància, però plens de cucs i podrits a vora el pinyol, així també hi ha jovenets que no han perdut encara el posat d'innocència; són, però, interiorment corromputs perquè

Déu sap el perquè... perquè els camins de la corrupció són algunes vegades tan amagats i secrets que costen endevinar. Aquesta és una de les raons perquè jo voldria que mai no tinguessis un amic que no fos vist i conegut i tractat pels teus pares, que tindran, per la gràcia de Déu, el bon instint d'endevinar aquestes podridures poc o gens manifestes.

Per a ben resoldre aquest problema dels amics tens encara un altre consultor i és aquest el senyor Rector. Amb els anys que fa que governa el poble, amb el que sent dir i amb el que veu callar, amb l'instint que li dóna l'amor paternal que té envers els feligresos, i amb la gràcia que Déu li comunica anexa a la seva vocació, que en sap de coses! Parla-li, parla-li també dels teus amics i escolta'l bé, i mira quina cara hi fa, i obra en conseqüència.

Encara et vull dir una altra cosa pel que toca als amics. I és que no et deixis dominar per ells. Tu tens d'ésser un home enèrgic i ple de voluntat. Davant per davant la teva energia hi ha tres forces: el bon consell de l'home prudent, l'obediència als pares i superiors i les instigacions dels amics.

La teva energia no ha de fer el sord al consell de l'home prudent. Aquest no serà, és clar, un jove de la teva edat, però sí serà el teu millor amic si el trobes; i Déu Nostre Senyor que vetlla per tu te'l farà trobar i amb ell sí que hi pots gastar tota franquesa i en ell t'hi pots repenjar amb més confiança que amb ningú.

També la teva energia es veurà alguna vegada sotraguejada per l'obediència. No se't farà pas malbé la voluntat perquè siguis obedient a qui tingui dret d'exigir-te aquesta submissió.

Però on l'has de treure tota la teva fermesa és amb les instigacions inoportunes dels amics. Aquestes són temptacions que cal resistir. No vulguis deixar que els amics t'arrosseguin. Tu tens de fer el teu camí imposat per les teves obligacions i àdhuc per les teves conveniències i si trobes en els teus amics i en les teves relacions socials, corrents contràries, aprèn de nedar contra corrent. Un antic filòsof de molts cents anys abans de la vinguda de Jesucrist, quan el poble sortia tumultuosament del circ, acabat l'espectacle, ell es presentava allí i s'obria pas a cops de colzes vers la porta, i, preguntat pels seus amics què significava aquell esforç inútil en aparença, va respondre que feia tal cosa per a acostumar-se a vogar contra corrent. No hi ha cap sant dels temps del cristianisme que, imitant a Jesucrist, no ens hagi deixat bells exemples d'aquest vogar contra corrent; contra el corrent de les concupiscències, contra el corrent del món, contra el corrent de les insinuacions dels amics.

Pit i fora, Miquel meu. La vida virtuosa i també la vida de treball que és un sector d'aquella és un camí que fa pujada i es té d'empredre ardidament. Aquí de la voluntat. No t'arroncis. Si et plauen les comparacions musicals et diré que els homes fluixos són com les cordes fluixes d'un violí que rascades per l'arquet no donen sinó notes confuses i sordes; però els homes enèrgics són com cordes tenses de les quals surt una música vibrant i neta. Així és com et voldria veure el teu

AVI

P. D. Si em tornes resposta, digues-me quants cines hi ha al teu poble i de quina mena són.

Les imatges d'En Josep M.ª de Sagarra

*Nec habent requiem die ac nocte,
qui adoraverunt bestiam, et IMAGINEM EIUS*

Apocalipsi, 14, 11

Vet aquí que En Josep M. de Sagarra és qui havent fornit al nostre públic les idees i els sentiments de la seva literatura d'absenta i cocktail, bitxo i salmorra, ara és el fornidor diem-ne nacional de les imatges en rotogravura. El grup editorial en el qual l'autor d'*All i Salobre* i *El comte Arnau* regna i pontifica, fa el "*Vu*" català, l'última nota de la cultura de quiosc. Se li han fet gairebé honors d'institució patriòtica; ha tingut bona premsa i bona taula, i el consegüent homenatge previ. El primer número, banquetejat abans de sortir, obert de bat a bat mostrava per ses cobertes i planes centrals tot el programa alhora de la revista i de "*Catalònia*" la casa editorial. Costat per costat, el president de la Diputació de Barcelona, D. Joan Maluquer venerable, i la vella Pauleta Pamies mestressa de les dansarines del Liceu coronada d'un "arc triomfal" que és la il·lustració més *sans gêne*, la nota de cinisme més llord que hagin aguantat els quioscos internacionals de la Rambla. A les planes centrals una gran informació gràfica i viscuda del Districte V, i aquesta pressa per a donar honor als barris de les Drassanes, els carrers de les vergonyes barcelonines demostra com entén "*Catalònia*" les funcions del cap i casal de Catalunya.

El número segon flamejava bandera catalana en la portada, cobrint un article del Mestre, d'En Josep M. de Sagarra exercint el seu patriotisme i la seva especialitat de poeta del bestiar, il·lustrant unes fotografies capaces de fer perdre la gana fins al dimecres següent: parlant de *la part més negra dels "Toros"*, glossant les repugnants instantànies de la mort dels cavalls i mort dels braus de la "fiesta nacional". Al mateix número una informació del Palace Hotel, de Madrid, reclam tal volta interessant; allí es troben viatjants, polítics catalans, dones mundanes. Al tercer número, el retrat d'En Vilumara i unes notes de la Sagrada Família, són introductors de les horribles fotografies d'un linxament als Estats Units, i d'unes abjectes escenes de superstició en terres del Mestrat. Tot això és molt "*Catalònia*", encara que no sigui gaire de Catalunya.

"Pel fet de sortir en català i per Catalunya donarà "*Imatges*", a la nostra gent i als nostres actes (jo subratllo) aquesta popularitat que entra pels ulls i que ara... no acaben de tenir. Ara més que mai serà necessari que *el reflex material* de la nostra vida col·lectiva faci *funció de consciència nacional*. Dins una *esbarjosa amplitud de criteri*... treballem amb ferma, però discreta perseverança per elevar el nivell del gust popular." Són frases retallades d'una nota oficiosa, en la qual deien també "*donarem a les coses catalanes tota la claror dels nostres reflectors*". Per a començar el compliment d'aquest programa i per a elevar el nivell del gust popular, començaven al número primer portant la càmera fotogràfica a un pis del Districte V on s'exerceix la

indústria de la ballaruga, i enfocant la màquina *arran mateix de terra*.

No sabem fins a quin punt les dansarines del Liceu, les "*girls* de la Pauleta" formen part d'aquesta comunitat d'esperit dins la qual escauen les coses de la Diputació d'En Maluquer, de l'Orfeó d'En Millet i de la Sagrada Família; aquesta comunitat moral la qual s'alludeix quan en català es pronuncien els mots de "*la nostra vida col·lectiva*". Però aquella nota colpidora i sensacional que s'ha volgut donar als babaus de tot Catalunya, als qui van a *Barsalona* de nit i s'entornen als trens de matinada, posant-los als ulls a un metre de focus els interiors del pis de la Pauleta Pamias, pot suggerir un ordre de comentaris tal volta una mica més viu i mogut del que els fotògrafs d'*Imatges* projectaven. Aquelles fotografies de les aprenentes de ballarina són documents socials que poden tenir interès prop de les entitats tutelars de la infantesa. És visible l'extrema juvenesa d'alguna d'aquelles noiets que hom ensinistra en els relliscosos exercicis d'aquell ofici, tantíssim perillós per molts conceptes. El text ens treu de dubtes perquè confessa que allí admeten NENES de SET ANYS. D'aquí estant recomanem l'assumpte a l'atenció dels nostres amics de la Junta benemèrita de Protecció a la Infància i del Tribunal de Menors. El primer número de *Imatges*, (11 juny 1930) pot servir per a començar un expedient.

No fa gaires setmanes s'és armat un aldarull periodístic al voltant d'una escapada, gens estranya si es mira qui fa de periodista i per què en fa. Però hi ha un insult pitjor que el motejar de *quin-calla* la bandera catalana, i és el fer-la onejar perquè serveixi d'alcajota. Que sota els plecs de la senyera dels avis es faci passar tota la xamfaina, el bric-a-brac, el sang-i-fetge d'una literatura i d'una imatgeria de quiosc, per a realitzar en català el conegut negoci d'estirar els cèntims de la gent badoca embadocant-la amb fotografies sensuales, excitadores i truculentes. Que darrera la bandera noble i augusta i aprofitant l'entusiasme de la seva aparició es cometi la primera injúria a les coses catalanes equiparant el senyor Maluquer amb "*la Pauleta*", l'Orfeó Català amb les escorrialles i clavegures suburbanes del Districte V, (1), i la Sagrada Família amb el Palace Hotel, de Madrid, amb l'escorxadador dels *Toros*, la cremació d'un negre i els Endimoniats de Balma.

La ferotgia i la barbàrie de dues notes de l'últim número, el tercer que he vist, ofeguen i aixafen les informacions de sentit catalanesc o popular que també hi barregen. Es veu clar que no són pel poble, sinó pel quiosc, aquestes *Imatges*. Una és l'horrible instantània del linxament d'un negre, *cremat de viu en viu* a l'Estat de Texas. Diu el text que els Estats Units s'avergonyeixen d'aquestes manifestacions de salvat-

(1) Sobre la especialment vil i odiosa significació d'un grup de subjectes retratat en les planes centrals del número 1, veure ço que en diu el setmanari jaumí *La Protesta* (21 juny).

gisme, però a Catalunya hi ha qui no s'avergonyeix de divulgar-les, per bé que aquesta divulgació fereixi els sentits i esborroni la pell i l'ànima, per bé que la circulació popular d'aquestes esgarrifoses escenes, iniciadores de curiositat gens sana, gens a propòsit sigui per a "elevant el nivell del gust popular". Altra nota truculenta del núm. 3, és un article il·lustrat d'En Marius Aguilar sobre "els endimoniats de Balma" explicant i grafiant (Déu sap amb quina intenció) unes fastigoses escenes de superstició que per la raó mateixa de pertànyer, segons l'autor indica, a "*L'Espagne noire*" no veiem que tinguin a veure amb la Catalunya lluminosa. I sobretot, no sabem veure perquè aquesta excursió, sinistra i subterrània, hagi d'aparellar-se amb una informació de la Sagrada Família...

Una pàgina de grata-cels i una pàgina de grata-inferns; aquest és "el reflex material de la nostra vida col·lectiva en funció de consciència nacional". Consciència de quiosc. Ja no parlem de les altres pàgines: d'artistes, cinema, banyistes i feminitats, element comercial indispensable del reclam de venda. És la imatge de la Bèstia, les imatges que recerquen els seus adoradors, dels quals féu l'Àngel de l'Apocalipsi tremenda profecia.

"No tindran repòs de dia ni de nit els qui adoren la Bèstia i la seva imatge". Aquest turment anticipat l'injecten ja en aquest món a la seva clientela,

els venedors d'aquestes imatges. Desvetllen una set i una fam coentes, insaciables. La set de sensacions, la fam de sotragades, la concupiscència del carnal i de l'horrible. Tot l'all, tot el salobre són poc picants, per boques fetes a la cremor que l'aigua no apaga. Veurem aviat els editors d'aquestes fulles acabant-se d'enfanger, seguint els seus models d'Europa i de Madrid saciant els ulls amb les sagnants petjades del crim i la catàstrofe? Els veurem prompte — el descens és fatal, davallats els primers graons de l'escala — atipant de carn i de sang, vianda de gasetilla, la part catalana del públic de quiosc?

Distintes entitats, noves les unes, altres reorganitzades, es proposen, sota honorables signatures i divises, arran de la nova situació política, emprendre's "l'educació moral, cívica i física del poble català". Els periòdics catalans que les anuncien i les encoratgen, anuncien i encoratgen també sense reserves, la nova empresa gràfica del grup Catalònia-Sagarra, malgrat ésser, amb tota evidència, contraindicada per a funcions educatives. Ha d'ésser *Imatges* el gràfic de les formacions educadores, de les organitzacions de juvenesa, l'il·lustrat català dels nous excursionistes i acampadors? Serà consentit a les mans del minyó i l'adolescent, al qual es vol sanitar, coratjós i optimista, l'aparell que reporta cada dimecres la infecta cacera per les cloaques del món?

R. RUCABADO

Als visitants de Montserrat

Convé assabentar-se que d'ací endavant no podrà visitar-se el Monestir sense el degut decor cristià. Una nota autoritzada, tan severa com ben pensada alhora, que acaba de publicar-se, diu que per part de molts hi ha "un interès tot especial a convertir-lo en indret d'estiueig i de vulgar turisme, si no de divertiments innobles, de plaer i de pecat".

"Colles d'excursionistes, afegeixen, es presenten al temple a qualsevol hora i abillats no importa de quina manera, sense tenir per res en compte la santedat del lloc ni l'hora dels divinals oficis, essent causa de què els fidels devots no puguin fruir-hi del recolliment degut ni treure el fruit que es prometien de la solemnitat del culte. ¿Creieu que és gaire edificant la presència en el temple, d'aquesta mena de gent en cos de camisa, pitjor que si es tractés d'una festa de campanya?"

"Un advertiment especial cal fer a les senyores i senyoretes que amb llur indumentària senzillament escandalosa sembla que vinguin a profanar el Casal de la Moreneta, on ningú no hauria de venir més que a pregar i a retre mercès pels favors rebuts de la seva mà maternal. ¿És debades que el Sant Pare ha predicat sobre els abusos de la moda femenina; debades que els Bisbes i Prelats han dictat normes concretes als encarregats de les esglésies contra els transgressors de la decència i la moral? No és pas hora de què nosaltres repetim les severes paraules amb què ells han blasmat la impudícia en el vestir. A nosaltres ens pertoca només el fer-les complir.

A ningú, doncs, podrà estranyar si no permetem l'estada en el clos del Santuari a les senyores i damiselles que es presentin escotades o amb vestits sense mànegues o massa curts. Amb molta més de raó els preguem que no s'acostin a demanar cella, que els fóra denegada, ni molt menys a la Basílica, que no podem deixar profanar."

Un company que ens deixa

Quan llegeixin aquestes ratlles molts dels nostres subscriptors, ja navegarà cap a la gran ciutat de Lima (Perú) el nostre benvolgut company i amic, En Lluís P. Fàbrega i Amat, entusiasta col·laborador de CATALUNYA SOCIAL, en la qual, com d'amagat, tantes bones i belles coses ha deixat escrites, moltes d'elles sota el suggestiu títol de *Espurnes*.

L'amic Fàbrega que és un catòlic de debò i compa en la seva exemplar família alguns catòlics il·lustres, no deixarà de col·laborar en el nostre estimat setmanari des de Lima estant.

Quina llàstima que un periodista tan expert, ara que tant escassegen els periodistes catòlics de raça, tingui d'entornar-se'n al seu país d'adopció per no haver trobat en sa estimada pàtria el lloc de treball a què tenia dret per tants de títols!

Adéu! A reveure!

Del món del treball

L'atur forçós

No es parla d'altra cosa. Els que actuen de profetes com ara el cap dels conservadors, Baldwin, a Anglaterra, prediuen encara una situació pitjor que la d'avui en un esdevenidor no llunyà. Els milions d'obriers parats arreu del món augmenten d'una manera positivament alarmant. No es veu remei al paorós conflicte. Així ho acaben de confessar els capítosts dels partits laboristes. El d'Anglaterra confessa el seu fracàs i crida a totes les forces vives del Regne Unit de la Gran Bretanya per a estudiar el magne problema i donar-li solució.

Al nostre veure, la seva causa principal és l'excés de maquinisme.

L'orgull dels avenços industrials, la supèrbia de la màquina que tantes mans paralitza, priva de veure una cosa tan senzilla com aquesta: a més maquinària, menys mans; a menys mans, més misèria.

I vet aquí plantejat un problema nou: el conflicte entre el treball intelligent, humà, i el treball cec, material, de la màquina.

Sobren màquines i sobren treballadors. I ara hom pregunta: quina de les *sobres* haurà de *retallar-se*?

La resposta és evident. El que no és evident és la manera de practicar-la. Oh quin immens problema per un esdevenidor immediat, irretrassable!

Si es van reglamentant, per la força imperiosa dels fets, tantíssimes coses que eren ben lliures abans, també tindrà de reglamentar-se aquesta de la maquinària. Primer són les mans que les rodes. Primer és l'home que la màquina. Primer és viure!

Problema curiós

Ens preocupem sovint de la formació tècnica, o pràctica, quan no, dels aprenents d'oficis manuals o mercantils. Estan bé els miraments que hom s'hi pren, els instituts d'orientació professional, les escoles preliminars, els ensenyaments de la racionalització del treball, etc., etc.

Però, i la part moral dels aprenents? Parem compte que des que el desvalgut jovenet ingressa en un cercol de treball qualsevol, és objecte d'un sabotatge espiritual que és impossible superar sense un miracle de la gràcia.

Quasi tots els seus companys de treballada es dediquen a "treure-li la llana del clatell", a posar en ridícul la seva cristianitat (si en té...) a corrompre els seus costums, a enverinar-li l'ànima, a emplenar el seu cor de l'odi al capital i als capitalistes, a convertir-lo, en una paraula, en un perfecte socialista.

Quants pocs aprenents poden resistir aquests em-

bats combinats i constants dels seus mestres d'ofici! Quants pocs, Déu meu!

I el que és més de plànyer és que els amos, no fan quasi res — si no es que hi ajudin — per a defensar-lo d'aquesta infame, d'aquesta iníqua persecució!

No fa pas molt de temps fórem testimonis d'un fet que ens encengué les sangs i encara ens fujeteja la cara. Passava un combregar pel carrer de Casp, i un aprenent d'un magatzem veí, saltà espontàniament del tamboret on treballava i s'agenollà adorant piadosament el santíssim Viàtic.

Una riota sarcàstica, horrible, demoníaca, esclata de la boca dels altres dependents que el deixa aclaparar, com qui veu visions...! L'amo, el patró contempla impassible el cas.

Al cap de poc temps, aquest mateix amo invitava al cristià aprenent a deixar la casa "per a evitar raons." Aquest patró passava per bon catòlic.

Veritat que un home així explica en certa manera tots els crims de què fou víctima l'element patronal sota el domini del sindicalisme ateu?

S'acosten nous dies de prova, si Déu ens deixa de la seva mà, que certament no fem gran cosa per a sostenir-la.

Cada aprenent dels que deixem indefensos, es convertirà aleshores en un jutge de la nostra obra, quan no en un botxí...

Fets diversos

Ha estat imposada solemniament pel senyor Bisbe de Mallorca la Medalla del Treball a la serventa de D. Rafael de Oleza, Apolònia Llabrés Vila, que fa cinquanta anys que el serveix fidelment. Tant com a favor de l'exemplar minyona, diu en lloança del senyor Oleza aquest bell fet, tan freqüent antigament.

— La Federació de Sindicats Catòlics Professionals, ha celebrat el XXXIX aniversari de la publicació de la *Rerum Novarum* amb esplèndids cultes religiosos i actes públics de propaganda social, molt concorreguts.

— La Federació d'Obrers Catòlics, de Múrcia, reunida en Assemblea, acordà, entre altres coses, la publicació de *La Voz Obrera*, que defensarà llurs interessos.

— El capità de corbeta, Marquès de Valterra, ha donat cent mil pessetes per a establir, a Vigo, la *Casa del pescador* que serà el fogar social dels obrers de la mar i les seves famílies. Els seus fills hi trobaran una adequada educació.

— La Cambra austriaca vota la llei antiterrorista que lliura als obrers no sindicats, de la tirania de les organitzacions socialistes.

—La Junta general del Secretariat Nacional Agrari recentment celebrada a Madrid, va fer tot un programa de vindicacions i millores, en pro de la classe agrícola que no cal esmentar. És el de sempre. Una cosa nova és digué allí: Que el "Servicio Nacional de Crédito Agrícola ni es un Servicio ni es Nacional, ni es Agrario."

¡Tableau!

—En el curs de la sessió celebrada per la Conferència Internacional del Treball a Ginebra, fou adoptat, per 93 vots, el projecte de convenció sobre el treball forçat i obligatori. Es registraren 50 abstencions.

La Conferència va procedir després a la votació final sobre el projecte de convenció i recomanacions referents a les condicions de treball a les mines de carbó.

El resultat de la votació ha estat el següent: 70 vots a favor de la convenció i 43 en contra.

Com la majoria havia d'ésser de 75 vots, o sia, les dues terceres parts, la convenció no ha estat acceptada.

Després d'una extensa discussió la Conferència ha acordat, per 105 vots, contra 22, que la qüestió del treball a les mines figurarà a l'ordre del dia de la pròxima sessió.

—Els elements socialistes organitzats, de Madrid, han condemnat els moviments vaguistes revolucionaris que van desenrotllant-se en alguns indrets d'Espanya, de caràcter marcadament comunista-soviètic.

—El ministre del Treball alemany pronuncià al Reichstag un notable discurs, en el qual, tractant de l'actual crisi de treball a Alemanya, digué que, a desgrat del seu caràcter mundial, a la nació alemanya podia solucionar-se amb una bona voluntat per part dels treballadors.

Digué que Alemanya vivia actualment amb els seus propis mitjans, sense el menor ajut de capitals estrangers, per la qual cosa, davant les fortes contribucions, el capital començava a retreure's de les seves activitats.

Creu que la solució estava en mans dels obrers, els quals, cobrant menors salaris, podien contribuir a la baixa general dels preus de producció i venda, amb el qual els capitalistes donarien majors sortides als seus negocis.

És molt sensible que la part més gran del sacrifici la tinguin de suportar els obrers.

JA SOU SUBSCRIPTORS
DE
CATALUNYA SOCIAL?

Un nou sacerdot

Festa magnífica

El dimecres, dia 2 del corrent, cantà la seva Primera Missa, a l'església de Sant Felip Neri, el reverend sacerdot Mossèn Anton Raventós Santomà, fill del nostre company de redacció, don Jaume Raventós, tan estimat com respectat en aquesta casa.

L'apadrinaren els seus pares, don Jaume i donya Maria de Gràcia, i predicà sobre els misteris de la Redempció i de l'Altar, i la naturalesa del Sacerdoci catòlic, el Rnd. Pare Casanovas, S. J., un sermó magistral en tots els sentits de la paraula, que desitjàrem veure prompte en lletres de motllo.

El temple estava ple de fidels que en l'acte del Besamans palesaren les vives i generals simpaties de què frueixen el novell Sacerdot i la seva cristiana i patriarcal família.

La Capella de música de Sant Felip Neri, filla de l'Orfeó Català, donà al sublim acte la seva més artística expressió.

L'església de l'Oratori estava guarnida de gran festa.

A tothom que hi prengué part, especialment de missa-cantant i a tots els seus, nostres felicitacions més cordials.

¡Ad multos annos! ..

Nova gesta de FOMENT DE PIETAT

Biblioteca dels Exercicis Espirituals de Sant Ignasi de Loyola

pel

P. Ignasi Casanovas, S. J.

**Autor - Text - Directori
Comentari - Explicació**

Ja ha entrat en premsa el primer volum d'aquesta Biblioteca, el segon va pel camí, i es preparen activament altres volums.

Catalunya no pot estar més sense una Biblioteca d'Exercicis, que sigui un adjutori pels Directors, un instrument de formació pels Exercitants, i un medi de conservació i avenç pels Perseverants.

FOMENT DE PIETAT no pot fer obra més acomodada a la seva finalitat de regenerar la pietat del nostre poble, i obrir els camins a les ànimes d'especial vocació a la santedat.

Pel pròxim mes de juliol, consagrat a Sant Ignasi de Loyola, esperem poder donar el primer volum amb un ressenyament de tota la Biblioteca.

Revista de Revistes

LA VIE RELIGIEUSE, París, 26 d'abril de 1930. La pronunciació romana del llatí, per Abbé Martin. D'ençà de la mort del cardenal Dubois es remou la qüestió de la pronúncia del llatí. Qualques membres de l'Acadèmia, de la Universitat, d'associacions musicals i del clergat es rebel·len contra la pronunciació romana del llatí. Voldrien crear contra d'ella un estat d'oposició i retornar a la pronunciació francesa.

Tal prevere, posem per cas, tradicionalista fins el capdamunt en aquesta qüestió, escriu que ell és romà com el que més; no oblida, però, que és francès i com a tal no es vol contaminar d'*italianisme* com aquells que amb l'esperança d'ésser *personae gratae* a Roma (!) han adoptat la pronunciació romana i han llençat a les ortigues llur *pitet*. I, per acabar, ell no comprèn pas quin mal pot fer a l'Església tal o qual pronunciació del llatí.

Estigui tranquil el nostre company. Nosaltres que som partidaris de la pronúncia romana, no som pas *arrivistes*, com es vol fer creure; però sentim el goig d'acostar-nos al centre d'unitat, sens tenir la pretensió d'ésser els seus defensors imprescindibles.

La mateixa observació fem pel que fa al *pitet* al qual el nostre col·lega estima com la nineta dels seus ulls. Ell és ben lliure de conservar-lo, a condició que es mantingui en l'obediència deguda al seu bisbe.

En tot cas, nosaltres que estem a favor de la pronúncia romana i que no portem el collet prescrit, tenim la pretensió d'ésser tan francesos com el nostre contradictor. Deixem, però, el *pitet* i revinguem a la qüestió de la pronúncia del llatí.

Per què som tants els clergues que ens adherim a la pronúncia romana? De moment per esperit d'obediència. Malgrat tal o qual oposició aïllada l'autoritat ha parlat i Roma ha estimulat l'impuls en aquest sentit.

No era sinó arquebisbe de Bourges quan el nostre plorat cardenal va rebre en aquest sentit les lloances de Roma.

També defensem la pronúncia romana per amor a l'antiga tradició. Si el col·lega és *laudator temporis acti*, ho som encara més nosaltres. La pronúncia francesa a la qual està tan afectat no es perd en la nit del temps. Ella és una desviació de la pronúncia antiga dels nostres pares i porta l'empremta característica del Renaixement, i l'impuls d'Erasme, anomenat el "Voltaire llatí" i d'altres humanistes.

El renaixement! Epoca de gran celebritat, però també molt pretensiosa i perniciosa per molts costats. Perquè representa una renovació literària i artística que es va fer amb grans dosis de paganisme i que va obrir la porta a la revolució herètica del segle XVIII.

Aquest moviment del renaixement, esborrant d'un cop tot el passat i posant arreu el seu segell d'orgull ha tingut la pretensió de mudar totes les coses d'Europa i entre altres la música de l'Església. Ell ha desfigurat les nostres belles i delicades cantilenes gregorianes, desconexant el seu valor que altrament era incapaç de comprendre.

També amb el pretext d'eufonia ha contribuït a desfigurar la llengua parlada de l'Església, consolidant aquesta pronúncia almenys estranya que ens ha aïllat del restant d'Europa.

Sí, senyor; per amor a l'antiga i sana tradició hem volgut retornar a la pronúncia llatina dels nostres passats o, si més no, acostar-nos-hi tot el possible. Per això ens hem girat a Roma, al centre mateix de la gran unitat catòlica.

Finalment ens atenim a la pronunciació romana del llatí en nom de l'art mateix. Un mestre contemporani protesta d'aquesta pronunciació en nom de l'art. Ell invoca l'autoritat de Saint-Saëns qui en les seves belles composicions i principalment en el seu *Oratori de Noel* ha tingut compte de l'antiga pronunciació. El mateix Saint-Saëns, diu, com també Berlioz, l'autor del *Requiem*, protestarien contra la ingerència d'aquesta pronúncia nova, que ell qualifica de *patuès italià*.

Anotem de passada que efectivament seria un patuès inadmissible si haguéssim de pronunciar tal com ell pretén *tiuba mirum*, per exemple, en compte de *tuba*. Per tractar una qüestió s'han de conèixer els seus elements.

Prou sabem nosaltres que els veritables mestres en llurs obres immortals saben el que es fan i mai no perden de vista la necessitat de conformar el text parlat amb el tema musical.

Es que això també van fer els monjos artistes de l'edat mitjana i els seus il·lustres predecessors. En les peces memorables que ens han deixat i que avui formen el conjunt de la melopea gregoriana han tingut aquella preocupació d'adaptació. Com *carta* de la música ells tenien a les mans el *micròleg* de Guy d'Arezzo, tractat modest en aparença, però ensems magistral, en el qual s'imposa als compositors aquelles regles positives i restrictives que han fet escola.

En aquells temps la pronúncia llatina, si no era idèntica a la romana actual, se li assemblava més que no la pronunciació a la francesa que ha vingut més tard. Per aquesta raó quan ara fa seixanta anys uns tècnics van emprendre el treball de restauració dels cants eclesiàstics no dubtaren en abandonar la pronúncia francesa que jutjaren inadaptable a aquella art i ja abans que l'autoritat religiosa intervingués en la qüestió, pregaren a la mare Església el secret de parlar la seva llengua. Llur pensament ha fet camí i avui els veritables gregorianistes, els que han seguit les normes de Solesmes i tots els que s'inspiren en el *motu proprio* de Pius X, no volen cap altra pronunciació.

Tenim, doncs, que abans que tot per obediència fins i tant que altra cosa decreti l'autoritat, també per respecte a l'antiga i sana tradició i finalment per amor a l'art religiós, adoptem la pronúncia romana del llatí en la liturgia sagrada. Lluny de nosaltres el renegar del passat i del nostre benamat país, ans una vegada més cridarem com els nostres valents passats: "Catòlics i francesos sempre."

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Lleó Harmel

III

Un quant temps abans de 1870, l'any dissortat per la guerra prussiana, va néixer a Val-de-Bois l'"Associació íntima". Quin era el seu objecte?

Harmel havia format el seu esperit de caritat en les Conferències de Sant Vicens de Paül. El dolor començava a constituir la principal força de la seva ànima, dolor transformat en mereixement; i es diu d'ell que tenia una especial gràcia visitant els malalts.

Era ocupació que mai no deixava. I per associar d'altres a la seva tasca va crear aquesta dita "Associació íntima", així qualificada per la seva manca de manifestació externa i perquè ella era una fraternitat de víctimes voluntàries per a la conversió del món obrer. Era lliga d'oracions, lliga d'ofertament de sofriments, lliga per a visitar malalts treient del dolor d'altri tots els notables ensenyaments que en poden derivar. Aprovada en 1869 per l'Arquebisbe de Reims s'expandí ràpidament i aviat constituïa la millor executòria espiritual de la gent de Val-de-Bois.

Aviat també Harmel anava a passar una prova suprema del valor d'aquesta institució. La seva esposa, fortament abatuda per les emocions de la guerra prussiana, s'allità i li parlà amb els següents mots: "Estimat; t'he de dir una cosa, encara que sigui constant-me molt. Fa tres anys jo he ofert cada dia al bon Déu la meua vida perquè Ell no prengui pas la teua. I crec que he estat escoltada. Si ploro no és pas perquè em dolgui, sinó perquè em recordo dels nostres petits", que eren vuit, entre els quals un de pocs mesos.

I així esdevingué. El 16 d'octubre moria Mme. Harmel. I el dolor feia nova prova i treia noves guspires de llum en l'ànima del seu espòs. El resultat de la prova ens el diu el mateix Harmel amb aquests mots:

"Déu meu, quantes coses he après en aquests dies de dolor. Hem bastit el nostre niu en la terra com si constantment hi haguéssim de viure. L'amor i la unió havien fet de Val-de-Bois un veritable paradís, del qual Déu no havia pas estat deixat de banda, oh, no!, però en el qual havien entrat altres afeccions profundes i dolces al meu cor. Déu ha passat sobre aquestes posicions que nosaltres creïem sòlides, i hem trobat que no és pas més lleugera la fulla seca del bosc, del que elles eren; el paradís s'ha esvanit, sigui beneïda la voluntat de Déu!"

"Amb l'ajut de la bona pregària, nosaltres cercarem bastir un altre edifici però aquest cop no solament Déu hi serà, sinó que hi serà Totsol, i tot el de fora hi serà amb Ell i per Ell. Els meus fillots, tota la meua família, la gran família obrera igualment nostra, tots hi seran estimats en Jesús i per Jesús. Aquests són el projectes i desitjos que ha fet néixer en el meu cor la terrible prova que Déu m'ha enviat."

Le reparacions econòmiques filles de la guerra del 1870 feren més necessària que mai la presència d'esperit de l'home de negocis que era Harmel. I és cosa que colpeix llegir en els seus records íntims les amargors i els sacrificis de tota mena per a sostenir els seus obrers en les fàbriques durant aquell horrid es-

deveniment. Durant la invasió la fàbrica mai no va parar; a costa d'alguns milions perduts pel negoci, milions que s'esmerçaren només que per a donar pa als obrers!

Si poguéssim transcriure les notes espirituals durant el temps de la guerra! N'hi ha de veritablement precioses!

***

Des d'aquí, la vida de Harmel anà caminant pels camins de la perfecció interior. El dolor de la viduitat fou en ell foc purificador i, com l'acer, cada dia el seu esperit anava adquirint un major tremp. Fill del Pare Sant Francesc mitjançant el Terç Ordre, les obres del P. Faber influïren poderosament la seva ànima. Cada dia era més gran la seva pietat, cada dia més ferm l'esperit de sacrifici; i les disciplines, les privacions (entre elles la del tabac), la total absència del luxe i de les comoditats el portaren per camins de santedat.

Tot el seu secret derivava del seu continuat tracte amb Jesús, mitjançant la Santa Comunió. Un dia deia a una parenta seva, colpida per greu dolor: "Escolta, estimada; jo no veig per a tu altre mitjà de treure't del dolor i de la dissort espiritual. Fes com jo; comunió cada dia". I posà en aquests mots un tal fervor, deia la parenta, que després de tant temps — quaranta cinc anys, almenys — jo no he pas deixat la comunió un dia sol. Les seves paraules el portaren produïren l'efecte de la paraula dels sants.

Però la vida interior de Harmel s'havia estès als seus. Tot el seu esperit era amarat de la seva vida interior tan forta, tan clara... Però mancava quelcom més, quelcom que la humilitat de Harmel no l'hi deixava veure amb claredat: mancava que la seva obra es constituís en exemple de França sencera i en lluminar del món. I per aquest camí fou encarregat de portar-l'hi el seu conseller Monsenyor de Segur, el prelat que sapigué copsar en la seva ànima les riqueses més altes i es proposà fer de Lleó Harmel tot un apòstol, un apòstol complet, acabat, encara que l'hagués de treure un xic de les seves continuades ocupacions de Val-de-Bois.

GASTON GERARD

OBRA INTERESSANT

Vida de St. Joan Bta. Vianney
(Rector d'Ars)

per

J. CIVERA I SORMANI

Preu: 2 pessetes

Es ven a Foment de Pietat i
a altres llibreries catòliques

Els excursionistes grollers

La premsa ha publicat una nota en la qual els excursionistes són pregats de penetrar respectuosament a l'església del monestir de Montserrat. Aquest prec és molt oportú perquè més d'una vegada els que visiten el cèlebre monestir hauran vist traspassar la llinda de les portes del temple un estol d'excursionistes espitregats i amb la motxilla damunt l'espatlla. Poden anar, si els plau, en mànecues de camisa pels camins solitaris de les muntanyes, però no és reverent que penetrin a la casa de Déu incorrectament vestits.

Naturalment que hi ha excursionistes molt cultes i ben educats, però la majoria creu que dins la pau de les muntanyes són lícites totes les extralimitacions. Quan es troben sota les branques hospitalàries d'un roure o d'una alzina es comporten grollerament.

Si visiteu una font després d'haver-hi passat un estol d'excursionistes, veureu damunt la verdor de l'herba un munt de papirs greixosos i vora la font llaunes de conserves. Damunt els murs hi ha ninots i els noms obscurs d'aquells que tenen la pretensió de creure que cal deixar consignat que han fet una berenada vora el rajolí d'aigua clara de la font.

Per a molta gent una excursió no és altra cosa que un pretext per a menjar i beure molt més que de costum. Passen unes hores menjant i bevent, i tornen a la ciutat sense saber donar raó de les bel·leses que han tingut davant els ulls.

Si les excursions es fessin bé, deixant de banda totes les grolleries, els excursionistes arribarien a copsar les bel·leses del paisatge. Tal com es fan ara, parlem, naturalment, en general, no fan cap bé en l'ordre espiritual.

No tenim la pretensió que tots els excursionistes esguardin el paisatge amb ulls d'artista i de poeta, perquè això seria demanar massa, però cal que la visió pura de la naturalesa els vagi afinant la sensibilitat. Per a la gent vulgar una muntanya no és altra cosa que un promontori amb un escampall d'arbres col·locats en desordre.

Per un home de ciutat, que viu en un constant nerviosisme i veu passar ràpidament totes les coses davant els seus ulls, la pau i la solitud de les muntanyes és un rajolí d'aigua clara que cau damunt els seus llavis assedegats.

És impossible que meditem en mig de les multituds tumultuoses. No tenim temps de meditar perquè la vida ciutadana és tan ràpida i agitada, que arribem a viure en una mena d'inconsciència. Cal fer un gran esforç per a fer vida interior i recollir-se dins el santuari de l'ànima.

En canvi quan us trobeu allunyats de la cridòria eixordadora de la ciutat, veieu clares moltes coses que abans les veieu embolcallades de tenebres.

Si us heu trobat dins la pau dels camins en aquella hora que el cel esdevé finament pàl·lid i hi ha encara una mica de sol al cim de les muntanyes, haureu oblidat totes les coses del món. La llum blava que davalla del cel dona al paisatge una suavitat i una dolçor que abans no tenia.

Si en sollar l'herba d'un prat sentiu remorejar una font, el seu dring sonor, us dona una alegria tan gran com si brollés per primera vegada de la terra generosa.

Generalment l'excursionista, ens referim, naturalment, a l'excursionista vulgar, no cerca la bel·lesa del paisatge. Té la dèria de devorar quilòmetres, per a poder-se vanar davant els seus companys que ha caminat molt. Caminar inútilment no té cap transcendència. L'esforç ha d'anar encaminat a un fi.

¿I què direm de l'espectacle que donen en pujar al tren que els ha de conduir a la ciutat? Penetren tumultuosament dintre els vagons. Si no troben seient en els de tercera classe, fan irrupció als altres departaments carregats de cistells, de bastons i de motxilles.

No fa molt de temps, tornava a la ciutat. No gaire lluny del meu seient hi havia una senyoreta francesa que portava a la mà un pom de roses. Era una senyoreta bella i delicada. En una de les estacions penetrà, al nostre vagó, un home alt i fornit, una dona grossa amb dos cistells i tres criatures brutes i despentinades. L'home portava una samarreta vermella i sense mànecues. S'havia deixat a casa la camisa o potser la portava dintre de la cistella. Aquell home tan grotesc i groller es va asseure al costat de la senyoreta francesa. No creiem que en cap país del món es cometin aquestes incorreccions.

Els excursionistes vulgars no solament criden dintre el vagó sinó que també canten. I no són pas cançons alades les que floreixen en els seus llavis, sinó les més grolleres i abjectes. Hom diria que el nostre poble no té cançons dignes d'ésser cantades. Els més insuportables són els cants estúpids, que inventen els més graciosos de la colla. El cant pot ésser expressió de dolor o d'alegria, però no ha d'expressar mai la glòria i l'estultícia de la gent vulgar.

És molt difícil evitar aquestes incorreccions. La gent es conduirà correctament quan sigui ben educada. Ens preocupem de moltes coses i deixem de banda l'educació. No és únicament mal educat el poble, sinó també molta de gent que hauria de donar llum i dona fum. La delicadesa no és pas la característica del nostre poble.

Quan en tots els aspectes ciutadans sigui ben educat, sabrà viatjar correctament i admirar les bel·leses del paisatge. Caldria que tots féssim un esforç per a polir-nos una mica. La gent confon la democràcia amb la grolleria. La democràcia no té res a veure amb la indumentària ni amb l'educació. Un home que us rep espitregat i en mànecues de camisa, si us diu que és demòcrata, fareu bé de dir-li que és un mal educat.

El nostre poble té moltes qualitats, però caldria que hom reconegués la seva bona educació.

És impossible dialogar amb un home mal educat, perquè sense donar-se'n compte us ferirà amb la llança innoble de la grolleria.

Comentaris

Per la bona Premsa

El primer dels actes de propaganda fets en favor de la Premsa Catòlica, a l'església gran de Santa Anna, fou d'importància remarcable per les doctrines sentades i, sobretot, per les paraules plenes d'entusiasme, resplendents de llum i amarades de caritat, que hi pronuncià el nostre venerable Prelat Doctor Irurita, en pro del periodisme i dels periodistes catòlics. Són d'aquelles paraules que no necessiten comentaris, les quals, per part nostra i en quant a nosaltres es refereixen, agraïm amb tota l'ànima. Tenim a gran honor que constin en la col·lecció de CATALUNYA SOCIAL. Heus-les ací:

"Creo tanto en la eficacia de la buena prensa, que es hora de decirlo claramente que no precisa cubrir iglesias sino hacer periódicos; si me dijeran qué prefería: Barcelona cubierta de iglesias o que toda la prensa de Barcelona fuera católica, diría que prefería toda la prensa, porque aún poseyendo Barcelona cubierta de iglesias éstas un día podrían convertirse en almacenes por la fuerza de la prensa mala, mientras que con la buena prensa, con toda la prensa de Barcelona católica, podría levantar cuantas iglesias precisara y si no fueran bastantes, haríamos de la Plaza de Catalunya un templo al aire libre.

"Protegedla pues, sustituid la mala con la buena.

"Para los periodistas católicos debo tener mi preferencia, estos cruzados del catolicismo, estos hombres que por ideal y convicción trabajan infatigablemente con menguada remuneración, con renuncia a brillantez y a ofertas tentadoras, sacrificando incluso no sólo su porvenir, sino el de sus hijos, este sacrificio tan grande, como ignorado, de sufrir burlas y escarnios, su labor sin tregua ni reposo, para ellos mi afecto y mi entusiasmo porque sé muchos casos de verdadera abnegación de estos luchadores."

Clausura de l'Exposició

Ara que l'Exposició de Montjuïc esdevé verament popular, ara es parla de tancar-la. Si l'Exposició es guanya la vida, o àdhuc si no s'hi perd gaire, hom vota perquè almenys es prorrogui la seva vigència fins que el mal temps ho ordeni; cap a Tots Sants, per exemple.

A la tardor és quan els diners corren. Les bones collites d'aquest any facilitarien les visites a la Muntanya de les Meravelles. Moltíssima gent farien la tornaboda.

No hi ha ningú que en acomiadar-se'n no exclami: Quina llàstima que no perduri aquest Certamen! Tantíssims d'esforços, tantíssims encerts, i per tan poc de temps!

Fins ara no es van adonant la gent de casa — i la de fora també, — del conjunt de prodigis que atressora la Muntanya de Montjuïc. Com més es mira, més se'n veuen.

Ara bé: resolgui's com millor s'estimi aquest afer, creiem del cas que abans de cloure's les portes de l'incomparable Certamen, es donin al públic, durant les últimes setmanes, tot llinatge de facilitats per a acomiadar-se'n a plena satisfacció.

El Corpus d'enguany

La premsa fa constar que aquest any les festes del Corpus han resultat més llúides que els altres anys.

En les principals poblacions, començant per Madrid, el fet s'ha presentat rodejat de proves aconhortadores. Més gent, i més devoció arreu.

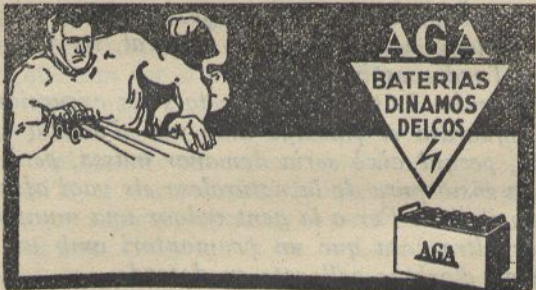
Això vol dir que amb una mica més d'esforç es farien reviure aquells temps en què la festa del Corpus emplenava de joia el cor dels homes i l'ànima dels pobles totes les primaveres que, obertes per la Pasqua florida, tancaven amb les festivitats esplendoroses del Corpus el cicle litúrgic més formós de l'any eclesiàstic.

Mistral

El centenari de Mistral s'ha commemorat a Barcelona millor que enlloc més. Tota la premsa d'informació n'ha anat plena, i val a dir que d'una informació a voltes totalment insuperable.

Mistral és únic. Únic en la puresa i robustesa de la seva fe religiosa; únic en el seu amor pairal; únic en la seva vida privada i literària; únic en el seu flaire virgilià; únic en la seva actuació patriòtica; únic en la seva noblesa ciutadana; únic en el seu esperit familiar; únic en el seu sentit amical; únic en el seu tracte patriarcal; únic en els seus ideals orientadors. Es Mistral!

L'amic i l'estimat dels Papes; l'admirat i estimat dels bons i dels savis; el guia i mentor del jovent ardit; l'home exemplar, la simpatia feta carn; el sens parió en tantes excel·lències... és nostre, gràcies a Déu. Ben nostre!

AGA
BATERIAS
DINAMOS
DELCOs

Reparació electromecànica d'automòbils, per especialistes del ram amb utilatge modern; preus limitats.

Bruch, 96 BARCELONA Tel. 10656

ACABA DE SORTIR

EL DÓ DE DÉU

Articles i escrits diversos de

JOAN LLIMONA

amb un pròleg per R. RUCABADO

Vol. de 296 pàgines; preu, 4 pessetes

Demaneu-lo a l'Editorial Poliglota
o al Foment de Pietat

Oficina Romànica

Secció de llengua literària

CONSULTES

Cons 41.—És admissible la traducció dels castellà *Matias* pel català *Macià*?—J. B.

Resp.—Segons ens informen de les oficines del *Diccionari català-valencià-balear* de Mn. Alcover, el nom propi bíblic MATTHIAS, usat com a nom de fonts, presenta en el català parlat dues formes: *Maties* i *Macià*. La primera és viva a bona part de Catalunya, i del seu arrelament en el poble n'és bona prova la dita popular: "Per Sant *Maties*, tant de nits com de dies". *Maties* és l'adaptació catalana del nominatiu llatí MATTHIAS segons la manera tradicional: ELIAS, *Elies*; IEREMIAS, *Jeremies*; ISAIAS, *Isaïes*, etc.

Es estrany no trobar en català *Macies*, amb la síl·laba *TI* canviada en *ci*, com en *Poncià* i el mateix *Macià*.

El nom de casa *Macias* és corrent a Castella. Pensem que n'és la raó que *Macies* es confon pronunciat amb *Messies*.

La segona, *Macià*, és l'única viva a Mallorca i en bona part de Catalunya i es conserva en el parlar popular de València, tot i la gran influència castellana que ha patit. Vet aquí alguns adagis populars d'aquestes regions:

(Mall.). "Per Sant *Macià* s'oronella ve i es tord se'n va".

(Men.). "Per Sant *Macià*, es puput ve i es tord se'n va".

(Cat.). Per Sant *Macià*, posa la cuca a remullar".

(Maestrà). "Sant Miquel se'n puja la brena al cel, i Sant *Macià* la torna baixar".

(Alcoy). "A Sant *Macià*, la orondella ve i el tord se'n va".

Sobre l'etimologia de *Macià*, com pot venir de MATTHIAS, creu En Francesc de B. Moll, que cal anar a un MATTIANE, d'una declinació MATTIA, MATTIANIS, feta pel patró de les declinacions dels noms grecs GLAUCE, GLAUCENIS; NICE, NICENIS, que era corrent en les escoles del llatí tardà. Segons ell, *Macià*, té la mateixa formació de *sagristà*, *escribà*, derivats de SACRISTA, i SCRIBA, mitjançant la declinació analògica SACRISTA, SACRISTANIS; SCRIBA, SCRIBANIS. (G. Grandgent, *Vulgar latin*, 359).

Per influència del castellà s'introdueix en algunes regions la forma *Matias* (per exemple a Mahó). En els escrits catalans antics la forma corrent és *Macià*. En el *Spill* de Jaume Roig v. 2686, llegim: "L'apotecari pus ancià En *Macià* Martí sabent". En els *Novells Ardits* a 24 de febrer de 1397 es llegeix: "Fes-

ta de Sant *Macià*"; però a la mateixa data de 1396 (I, 56) es troba "Festa de Sent *Mathia*". Tenim aquí evidentment una grafia erudita, que pot representar una pronúncia *Matia*, però també *Macià*. Ens diuen de les oficines del *Diccionari* de Mn. Alcover, que en la literatura antiga no han trobat ni *Maties* ni *Matias*.

Responent ara directament a la consulta, *Macià* és ben admissible com a traducció o equivalent del castellà *Matias*, perquè era la forma corrent del parlar antic i és encara avui la més estesa en les regions de llengua catalana. Però també és bon equivalent la forma *Maties*. Caldrà, doncs, conservar-les totes dues, i la millor manera és segurament que els que tenen per patró aquest Sant Apòstol s'anomenin *Macià* o *Maties*, segons el costum general de la terra llur.

El Secretari de Redacció de l'O. R.

Advertiment. Com l'estiu passat, aquesta secció de l'Oficina Romànica no contestarà més Consultes de llenguatge fins a la tardor vinent, si a Déu plau.

Un ban important

Policia dels banys

Com fent-se ressò i aplicació pràctica de la paternal admonició del nostre zelosíssim senyor Bisbe sobre la moralitat pública en platges i banys durant la temporada d'estiu, el digníssim Governador civil de la província de Barcelona ha publicat un ban del qual estimem oportú copiar els següents articles, que vulgui Déu es compleixin lleialment i honestament:

4.ª Queda asimismo prohibido bañarse sin traje completo de baño, que deberá llevarse constantemente abrochado, no pudiéndose circular, mientras se viste con este traje, por las dependencias del vestíbulo de entrada, café, restaurant y paseo.

5.ª Los bañistas deberán permanecer en el espacio comprendido entre las boyas y la playa, si no saben nadar, y en el espacio frontero al establecimiento o sección en donde se hayan desnudado.

6.ª Los bañistas que no sepan nadar deberán forzosamente utilizar flotadores.

7.ª Queda terminantemente prohibido el dedicarse a juegos o ejercicios que puedan causar molestia a los concurrentes o que sean peligrosos para los que los efectúen.

8.ª No se permitirá que, so pretexto de tomar baños de sol, permanezcan en la playa juntos hombres y mujeres, aunque sea en el departamento de familias, que no lleven el traje de baño en las condiciones anteriormente señaladas, no poniéndose dificultades en tomar los baños de sol en lugares independientes para cada sexo y sin que estén expuestos a la vista del público."

TEMES DE LA SEMANA

Els comentaris sobre la visita del senyor Alba al Rei perduren, la qual cosa vol dir la veritable importància que tingué, no per ella mateixa solament, sinó perquè revelà alguns secrets polítics que fa temps s'entrellucaven, i aclarí un bon xic les tenebres de l'esdevenidor.

Si bé que mestre Cambó no ha parlat encara, i l'Alba, després de la seva nota pública sobre la famosa entrevista, guardi un prudent silenci, no hi ha pas dubte que estem davant per davant d'una evolució política cardinal enfocada a la constitució d'un govern de possibilitats eficients que responguin a totes les necessitats cabdals de l'hora present. Es podrà, però?

No cal rumiar gaire per a comprendre que els problemes polítics que es van agombolant, com fortes nuvolades d'estiu, a l'horitzó de la política nacional i podrien, un mal dia, destarotar-la i malmenar-la al caos, volen plantejar-se de cara a la realitat, per dura que sigui resoldre-ho bé.

La primera de les dificultats amb què es topa és la urgència d'algun d'aquests problemes cabdals i la fatalitat del seu demorament.

El problema monetari es fa cada dia més urgent; no admet dilacions la seva solució.

El problema més fonamentalment polític — el de convocatòria de Corts, — té més allargues, però també truca a la porta d'una manera insistent.

El problema obrer ha sobrevingut com per sorpresa i s'ha plantejat com si no tingués aguant.

Vet aquí tres problemes que exigeixen un govern de primer ordre per a ésser resolts convenientment.

Aquest últim és una de les causes primordials de les recents caigudes de la pesseta, que fan tremolar tots els fonaments de l'economia nacional.

És evident que les vagues d'aquests dies tenen un origen netament revolucionari, i com aquests grans moviments no s'improvisen i l'alta banca mundial n'és sabedora anticipadament (quan no n'és promotora o protectora), vet aquí una de les causes més efectives del nou estímbament de la pesseta.

Tots els motius d'aquest fenomen, buscats i estudiats i exposats pels tècnics de la Banca i de l'Economia, no convencen de la seva processió lògica tant com el motiu de la inestabilitat política. En ple segle xx no pot donar-se impunement l'existència d'un poble en perpetu període constituent, en plena vida romàntica.

Cal triar entre aquesta vida pintoresca, si bé ruïnosa, i l'altra vida, la dels pobles conscients i seriosos. És menys divertida, però més bona. És vida.

Pensin tots els polítics (ja és hora de pensar), que pels camins d'aquesta política es va directament a la bancarrota o a la Dictadura.

***

La premsa francesa es mostra joiosa de la galant resposta del Govern espanyol a la cortesa invitació de Mr. Briand, per tal que Espanya s'adhereixi al seu simpàtic projecte sobre federació dels Estats d'Europa, basada en els comuns interessos de les

nacions que la integren, avui en perill per causes de tots ben sabudes.

El duc d'Alba és un bon diplomàtic. Li ve de sang.

Els Estats Units s'han sentit commoguts, quasi tant com les nacions afectades, per aquest cop d'Estat internacional que és l'alçament esbojarrat de les tarifes ianquis, autoritzat per Hoover. Ja es busquen raons que expliquin aquesta atzagaiada econòmica, i fins s'estudien procediments per a mitigar els seus estralls a l'estranger... per tal d'evitar els que també produirà en els propis Estats Units. No es pot trencar impunement la solidaritat de les economies mundials. Els *modus vivendi* i les interpretacions arbitràries de les noves tarifes suavitzaran la seva aplicació. Cal, però, que el Govern s'hi ajudi.

Allò de Bolívia, que ha vingut a ésser com una tempestat en un vas d'aigua, ha acabat prompte. Han guanyat els rebels, gràcies a l'ajut dels estudiants.

Si es va generalitzant la intromissió del jovent universitari en la vida política, caldrà convertir les Universitats en quarters.

Quelcom d'això ja ho hem vist a Espanya.

Els estadistes catòlics estan donant grans proves de la seva capacitat i de les seves energies. El Cancellier austriac, Schober, successor de l'insigne home d'Estat, Monsenyor Seippel, ha realitzat una obra política memorable. El partit socialista, que després de la Gran Guerra es féu amo d'Àustria i s'armà fins a l'extrem, provocà, per natural reacció, l'armament de les forces contràries (una espècie de feixisme), que li plantaren cara i li pararen els peus.

Seippel, maniobrant habilitíssimament, aconseguí governar i salvar l'anèmica i horriblement esportiva Àustria.

La situació, però, era d'un equilibri inestable, angioixós, i el nou Cancellier no l'ha volgut sostenir. I obrant amb plena justícia i desafiant l'ira dels seus propis correligionaris, els feixistes, ha desarmat els dos potents bàndols subjectant tothom a l'imperi de la llei. D'això se'n diu governar.

Tardieu també va resultant un governant aciençat, un home d'empenta.

França sempre troba el seu home en les hores crítiques. I l'hora present ho és de crítica per a França.

Té el seu imperi marroquí en estat de guerra latent, en part, les espurnes de la qual es fan sentir massa sovint. Té el seu immens imperi de la Indoxina convertit en camp d'experiències soviètiques, demés, i soscavat per corrents nacionalistes furients. Té dintre de casa mateix el perill comunista, que està minant (fa pocs dies en les casernes de prop de Lille va haver-hi motins sediciosos implacablement castigats pel Govern). Té Itàlia provocant-la en tot moment i per tota mena de mitjans. Quants perills enrotllen França!

Però França compta amb Tardieu. Té el seu home.

Quan podrem dir el mateix d'Espanya!

J.

Noticiari

Espanya

Les Diputacions basques han arribat a un acord amb el Govern referent a les quantitats amb què contribuiran a les despeses dels Comitès paritaris.

No els ha valgut per res la seva situació foral.

— Conta un diari les penes i treballs que passà un bon pare de "família nombrosa" per a cobrar les 100 pessetes amb què es veïé afavorit per tal causa.

En sortí perdent. Oh, la burocràcia oficial!

— La premsa canarienca fa constar que, al poble de Telde, una pobra família pagesa, seduïda pels espiritistes, es dedicà a la pràctica de les seves cerimònies neuròticament. Un *mèdium* de la família li donà a entendre que per lliurar del purgatori un fill de la casa convenia que morís algú d'ella i, en efecte, mataren una germana seva...!

— El diumenge, al matí, a la Lliga Catòlica, tingué lloc una assemblea de Sindicats Agrícoles, convocada per la comissió nomenada el dia 4 del propassat mes de maig, per donar compte de les gestions realitzades amb els fabricants d'adobs químics i per constituir un organisme de caràcter regional que continuï la campanya fins aconseguir un resultat satisfactori per als interessos agrícoles.

— El ministre d'Economia es proposa convocar

una magna Assemblea dels elements vinyaters i vinícoles per tal de tractar del problema dels vins, cada dia més gran.

— Segons els propòsits del Govern les entitats lliurades a l'Estalvi seran sotmeses a un Estatut que comprendrà totes les seves modalitats. Se suprimiran totes les Cambres de llogaters.

Estranger

— Al sisè Congrés Internacional de Minería que se celebrà a Lieja han assistit 650 delegats. Presidí el ministre belga del Treball.

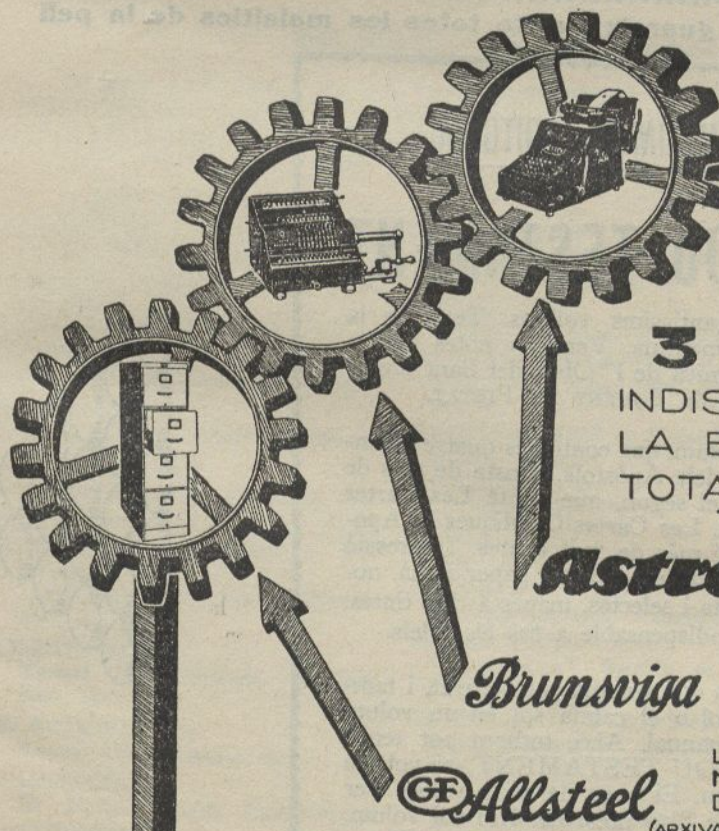
— Sa Santedat va rebre molt afectuosament la Unió Internacional de Lligues Femenines Catòliques. La característica d'aquesta assemblea va ésser el refinament de la vida interior cristiana com a base i motor de l'acció catòlica femenina.

— El Govern de Bèlgica ha suprimit el joc pels grans estralls que ocasiona.

— La policia de Buenos Aires ha descobert una poderosa entitat que explotava el negoci del *tracte de blanques* en gran escala. Més de 400 persones han estat ja processades.

— La Banca anglesa ha retirat el crèdit als Soviets. Tindria ben merescut que hi perdés els diners emprats a Rússia.

— El Congrés soviètic ha acordat dedicar a la propaganda comunista per l'estranger el 50 per 100 del valor de les exportacions russes.

VEUS-AQUÍ
ELS
3 ELEMENTS
INDISPENSABLES PER A
LA BONA MARXA DE
TOTA OFICINA MODERNA

Astra
LA SUMADORA MÉS MODERNA, COMPLETA I RESISTENT. MODELS ESPECIALS PER A COMPTABILITAT

Brunsviga
LA ÚNICA CALCULADORA QUE LI EFECTUARÀ ELS CALCULS DE MANERA EXCLUSIVA I EXACTA.

Allsteel
L'ASSORTIT MÉS EXTENS EN MOBLES I PRESTATGERIES D'ACER PER A OFICINA (ARXIVADORS, FITXERS, CAIXES, TAULES, PRESTATGERIES, ETC)

V. GUILLAMET
Rda. Universitat, 31 BARCELONA
Av. Pi i Margall, 11 MADRID

Publicacions de Foment de Pietat

La vida de Nostre Senyor Jesucrist

per Mn. GAIETA SOLER, Prev. (Segona edició)

profusament il·lustrada amb gravats i vinyetes, en rústega Ptes. 2; enquadernada, Ptes. 3'50. Amb tela i cantells daurats, Ptes. 5. Amb pell badana i cantells daurats, Ptes. 10. Amb pell xagri i cantells daurats, Ptes. 14

La Beata Bernardeta de Lourdes

per l'ABBÉ BLAZY. Traducció per Mn. JOSEP FORN, Prev.

En rústega. . . . . Ptes. 1'50   Enquadernada . . . . . Ptes. 3'—

Història d'una ànima

escrita per ella mateixa. Santa Teresa de l'Infant Jesús

Traducció directa del francès pel P. LLUIS DE SANTA TERESA, C. D.

Edició amb 20 gravats fora text.

En rústega. . . . . Ptes. 3'25   Enquadernada . . . . . Ptes. 4'75

SABÓ EL SANITARIO TENROJ guareix i evita totes les malalties de la pell

ESDEVENIMENT EDITORIAL

EL NOU TESTAMENT

en dos elegantíssims volums. Text de la Vulgata Clementina. Versió i notes per la Comissió tècnica de l'"Obra del Sant Evangelí", de FOMENT DE PIETAT.

El primer volum, que conté Els quatre Evangelis i Fets dels Apòstols, consta de més de mil planes; el segon, que conté Les Cartes de Sant Pau, Les Cartes Catòliques i l'Apocalipsi, en té més de vuit centes. Impressió nitidíssima, format elegant, paper indià, notes abundants i selectes, mapes a cinc tintes.

Llibre indispensable a tos els fidels.

Es venen els dos volums per separat, i també el llatí sol o el català sol en un volum sumament manual. Així, tothom pot tenir, TOT EL NOU TESTAMENT, si vol, en un sol volum. El preu de cada volum per separat és de 8'50 ptes. El d'un sol volum, contenint tot el Nou Testament, és de 11 pessetes el llatí i 9 el català. Tots aquests volums es venen enquadernats en finíssim pegamoid imitació xagri. Enquadernacions més luxoses a distints preus.

Acadèmia

Fundada en 1879

Avinguda Portal de l'Àngel, 38

Telèfons 18953-75303 - - Apartat 782

Comerç : Idiomes : Peritatge, Professorat mercantil i Batxillerat
Per a Cavallers, Senyores, Joves i Senyoretetes**COTS****SABÓ EL SANITARIO TENROJ guareix i evita totes les malalties de la pell****OBRA INTERESSANTÍSSIMA****L'ànima de Santa Teresa
de Jesús Infant**

pel

P. Ignasi Casanovas, S. J.

Foment de Pietat

MOBILIARIS D'ART**COMAS I SIN**

EXPOSICIÓ:

Passeig de Gràcia, 65 - Tel. 72306 - Barcelona

SABÓ EL SANITARIO TENROJ guareix i evita totes les malalties de la pell**BLOC D'ANUNCIANTS**

Els bons amics nostres que amb l'anunci contribueixen a la difusió de la nostra revista, han de merèixer les simpaties dels nostres subscriptors i lectors en general que coincideixen amb el nostre ideari. Ens plau publicar a continuació el nom dels nostres anunciants, per tal qu'els nostres amics els recordin quan hagin d'adquirir algun dels articles que ofereixen al públic.

Heus els ací:

ACCESSORIS D'AUTOMOBILS:
Service Station. Aragó, 272.**AGENCIA D'ASSUMPTES ADMINISTRATIUS:**
Josep Cardús. Balmes, 16, pral.**BARRETS:**
Rivero. Ronda Universitat, 7, pral.**BICICLETES:**
R. Serra. Rbla. Catalunya, 106.**BRONZES D'ART:**
Biosca i Botey. R. Catalunya, 129.**COMPANIA DE SEGURS FERROVIARIS, MARITIMS I INCENDIS:**
"La Constancia", Ronda Universitat, 4.**CORRETGES:**
Manuel Blasi. Passeig de Sant Joan, 13.**ELECTRICITAT:**
Antoni Alió. Laietana, 67.**FARMACIA:**
Dr. Nadal. Rambla Canaletes, 1.**GANIVETERIA:**
Josep Roca. Plaça del Pi, 3, enfront de l'església.**GRAMOFONS:**Cèsar Vicente. P. de Gràcia, 4.
Guillem Puig. Pelai, 14.**IMPREMTA:**

Castells de Valls. Diputació, 333.

MATERIAL FOTOGRAFIC:

Vda. Enric Riba. Rda. Universitat, 37.

MATERIAL PER A COBERTES:

Uralita, S. A.

MOBLES:

Còrsega, 394.

MOBLES:

Casa Castelltort. Pelai, 40.

MODISTA:

R. Puigdomènech. Diagonal, 452.

NEUMATICS:

"Bergougnan". Rambla de Catalunya, 76.

OBJECTES D'ESCRITORI:

Bazar Balmes. M. Bofarull. Balmes, 52.

OLIS PER A AUTO:

"Autol". Laietana, 7.

PAPERS PINTATS:

Vda. Juli Brunet. Passeig de Gràcia, 98.

PASTES PER A SOPA:

Antiga "Casa Figueras". Rambla de Sant Josep, 11.

PINTORS DECORADORS:

Vilaró i Valls. Corta, 604.

RADIO:

Codina i Farriol. Balmes, 126.

SABATERIA:

Calçats Minerva, S. A. Laietana, núm. 30.

SASTRERIES: Torrens. Rbla. Catalunya, 12, 1.^a
(Especialitat en vestits per a seny.)
Ramon Beleta. Av. del Portal de l'Àngel, 35.**SEGURS D'AUTOMOBILS:**"Omnia". Rda. Universitat, 15, 2.ª**TRAJOS PER A QUOTES:**

Anton Callizo. Ronda Universitat, núm. 31.

TUPINAMBA:

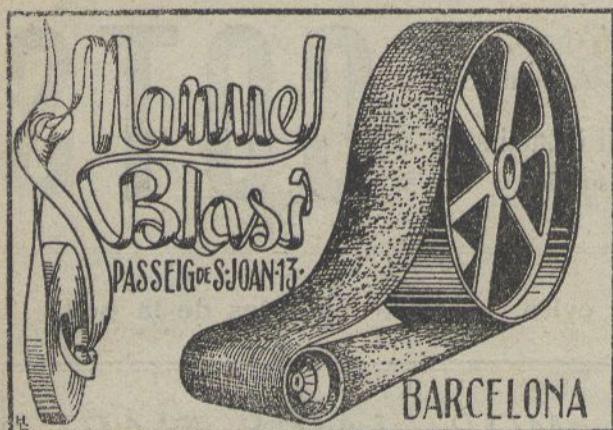
Travessera, 11.

XARXES I FILS PER A LA**PESCA:**

Fills de Gabriel Julià, Bruch, 7.

SABÓ EL SANITARIO TENROJ guareix i evita totes les malalties de la pell

FARMACIA Dr. MASÓ ARUMI
DEL

DOCTOR NADAL

TAN SOLS MEDICAMENTS PURÍSSIMS
ESPECÍFICS DE TOTES PROCEDÈNCIES

Rambla Canaletes, 1 :: Telèfon 12951
BARCELONA

SABÓ EL SANITARIO TENROJ guareix i evita totes les malalties de la pell

SERVICE STATION

PRIMERA ESTACIÓ AMERICANA A ESPANYA

JOSEP MANZANARES

La casa més important en gasolina, petroli, neumàtics, cambres, olis, grasses,
accessoris, oïnes, ferreteria i tot quant pertany a l'automòbil.

VENDA A L'ENGRÓS I DETALL

GARATGE TALLERS:

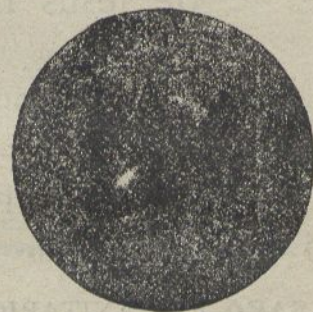
Carrers Sepúlveda, 148-150
Villarreal, 35
i Floridablanca, 121
Telèfon 31510

CASA CENTRAL:

Carrer Aragó, 272
Passeig de Gràcia, 45
Telèfon 11850
MAQATZEMS:
Consell de Cent, 421

SUCURSAL:

Esplugues de Llobregat:
Carrer Laureano Miró, 59
Encreuament de les carre-
teres de Madrid i Cornellà

BARCELONA

SABÓ EL SANITARIO TENROJ guareix i evita totes les malalties de la pell

Bronzes d'Art, Ferreteria i Metalls per a
obres. Instal·lacions per a aigua i gas

BIOSCA I BOTEY, S. L.

Secció especial d'Art Religios

VENDES: Rambla de Catalunya, 129
Telèfon 73536

TALLERS: Roger de Flor, 189
Telèfon 50204

BANC DE CATALUNYA

Capital: 50.000.000 de pessetes

Valors - Cupons - Banca - Canvi - Girs

Rambla dels Estudis, 10 - BARCELONA - Apartat 568

Telegrams i telefonemes: Cataloniabank

Sucursals i Agències. — Madrid: Avinguda Comte Pe-
ñalver, 19. — Barcelona (Sans, Sant Andreu, Gràcia,
Rambla del Centre i Plaça d'Espanya), Girona, Lleida,
Tarragona, Arbúcies, Arenys de Mar, Badalona, Ba-
nyoles, Blanes, Calella, Hospitalet, Eivissa, Igualada,
Llagostera, Masnou, Mataró, Palafrugell, Palamós,
Plort-Bou, Santa Coloma de Farnés, Torroella de Mont-
grí, Valls, Vendrell, Olot i Molins de Rei.

Viatges Catalònia

SABÓ EL SANITARIO TENROJ guareix i evita totes les malalties de la pell

ATENES A. G. — Provença, 137, Barcelona

FRANQUEO
CONCERTADO

CATALUNYA SOCIAL
Durán i Bas, 11
BARCELONA